

VIZUÁLIS MŰVÉSZET INTERAKTÍV SZAKANYAG

• VIZUÁLIS KULTÚRA / MŰELEMZÉS – MŰVÉSZETTÖRTÉNET - KÉPZŐMŰVÉSZET •

Sándor Zsuzsa, 2022

Tokaj-Hegyalja Egyetem / képzések / digitális támogatás

2. MŰALKOTÁSELEMZÉS ÉS MÓDSZERTANI KÉRDÉSEK

ÓVODAPEDAGÓGUSOK, TANÍTÓK ÉS HALLGATÓK SZÁMÁRA

m e l l é k l e t

Képek, videók, zenék forrása

A források a szabadon felhasználható internetes oldalakról valók, illetve egyes internetes oldalak „Közkinccs” jelzésű fájljait használtam fel.

Ezek mellett a szerző saját fotói és rajzai, illetve néhány esetben egyéb forrásból a fotó készítőjének engedélyével közölt képek, videók szerepelnek a tanulmányban.

1. ábra. Leonardo: *Madonna Litta* [https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6f/Leonardo_da_Vinci_attributed - Madonna Litta.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6f/Leonardo_da_Vinci_attributed_-_Madonna_Litta.jpg)

Raffaello: *Madonna és a gyermek* <https://hu.painting-planet.com/madonna-es-gyermeke-rafael-santi/>

Botticelli: *Könyves Madonna* <https://hu.painting-planet.com/madonna-es-konyv-sandro-botticelli/>

2. ábra. Rubens: *Önarckép Isabella Brandt-tal (A loncfa lugasában)* [https://hu.wikipedia.org/wiki/Peter_Paul_Rubens#/media/F%C3%A1jl:Peter_Paul_Rubens_Peter_Paul_Rubens - The Artist and His First Wife, Isabella Brant, in the Honeysuckle Bower.jpg](https://hu.wikipedia.org/wiki/Peter_Paul_Rubens#/media/F%C3%A1jl:Peter_Paul_Rubens_Peter_Paul_Rubens_-_The_Artist_and_His_First_Wife,_Isabella_Brant,_in_the_Honeysuckle_Bower.jpg)

Jordaens: *Catharina Behaghel arcképe* [https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6e/Jacob_Jordaens - Portret van Catharina Behaghel.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6e/Jacob_Jordaens_-_Portret_van_Catharina_Behaghel.jpg)

Van Dyck: *Marie-Louise de Tassis arcképe* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f5/Anthonis_van_Dyck_021.jpg

3. ábra. Gris: *Csendélet Bordeaux-i palackkal* https://hu.wikipedia.org/wiki/Juan_Gris#/media/F%C3%A1jl:Juan_Gris_002.jpg

Braque: *Rum és gitár* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/e/e2/Georges_Braque%2C_1918%2C_Rhum_et_guitare%2C_oil_on_canvas%2C_60_x_73_cm%2C_Abell%C3%B3_Collection%2C_Madrid.jpg

Picasso: *Gitár és hegedű* <https://hu.painting-planet.com/gitar-es-hegedu-pablo-picasso/>

4. ábra. Vivaldi: *A-moll hegedűverseny* https://www.youtube.com/watch?v=QPba-i26YNA&ab_channel=HARMONICO101

Torquato Tasso: *Megszabadított Jeruzsálem* https://hu.wikisource.org/wiki/A_megszabad%C3%ADtott_Jeruzs%C3%A1lem_%E2%80%93_R%C3%A9szlet_a_II._%C3%A9nekb%C5%91

Versailles, Királyi kastély (légifelvétel) hu.wikipedia.org/wiki/Versailles-i_kast%C3%A9ly#/media/F%C3%A1jl:Vue_a%C3%A9rienne_du_domaine_de_Versailles_par_ToucanWings_-_Creative_Commons_By_Sa_3.0_-_073.jpg

Márványudvar, szobordísz, Versailles. Fotók: Sándor Zsuzsa 2003

Versailles, Királyi kápolna https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/37/Versailles_Chapel_-_July_2006_edit.jpg

Királyi kápolna, részlet. Fotó: Sándor Zsuzsa 2003

Rigaud: *XIV. Lajos francia király* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/61/Hyacinthe_Rigaud_-_Louis_XIV%2C_roi_de_France_%281638-1715%29_-_Google_Art_Project.jpg

5. ábra. Rajz: Sándor, 2022

6. ábra. *Versailles, részletek mennyezetfreskókból Apolló szalon* https://hu.wikipedia.org/wiki/Versailles-i_kast%C3%A9ly#/media/F%C3%A1jl:Plafond-Salon_d'Apollon-Versailles.jpg 19-20. Fotók: Sándor Zsuzsa 2003

Mennyezetfreskó, Lyceum, Eger. Fotó: Tóth Tibor

Thomas Steiner: *Videófreskó, 2005*

7. ábra. Picasso: *Dora Maar macskával* <https://www.wikiart.org/en/pablo-picasso/dora-maar-with-cat-1941>

Digitális szemléltető rajzok: Sándor Zsuzsa

8. ábra. Panofsky: *A műalkotás jelentésének három rétege.* Forrás: Panofsky 1984: 293. (Kiegészítés: Sándor)

9. ábra. *Hudson rajza.* Forrás: Serpell 1981: 126

10. ábra. Vincent van Gogh: *Ciprusok az éjszakai ég alatt (Csillagos éj)* https://hu.wikipedia.org/wiki/Csillagos_%C3%A9j#/media/F%C3%A1jl:Van_Gogh_-_Starry_Night_-_Google_Art_Project.jpg

11. ábra. Van Gogh: *Kávéház terasza este* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/21/Vincent_Willem_van_Gogh_-_Cafe_Terrace_at_Night_%28Yorck%29.jpg

Van Gogh: *Falusi út Provence-ban, éjjel* https://hu.wikipedia.org/wiki/Vincent_van_Gogh#/media/F%C3%A1jl:Van_Gogh_-_Country_road_in_Provence_by_night.jpg

Don McLean: *Vincent (Starry, starry night)* <https://www.youtube.com/watch?v=4wrN-FDxCRzU>

12. ábra. Kandinszkij: *Hegyvidéki improvizáció* <https://www.wikiart.org/en/wassily-kandinsky/improvisation-gorge-1914>

13. ábra. Rodin: *Calais-i polgárok*, a-g fotó. Fotók: Sándor Zsuzsa 2005

Henry Moore: *Az íjász* <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/67/HenryMoore-TorontoCH2.jpg> https://hu.wikipedia.org/wiki/Henry_Moore#/media/F%C3%A1jl:HenryMooreTorontoCH1.jpg

Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc központi emlékműve, Budapest. Fotók: Sándor Zsuzsa 2007

14. ábra. *A vizuális műalkotás tartalmi-formai összetevői.* Ábra: Sándor 2022 (Egy, a vizuális alkotás összetevőit megmutató ábrája műalkotásokra átalakított változata, eredeti 2013.)

15. ábra. *A műelemzési folyamat elemei és főbb egymásra hatásaik.* Ábra: Sándor 2022

16. ábra. *A vizuális kultúra tartalmi egységei (szerkezete).* Miklós Pál gondolatai nyomán, táblázatba rendezés, kiegészítés: Sándor 2008

17. ábra. *Az esztétikai-művészeti nevelés vizuális alkotásfajtákra vonatkozó irányultsága a vizuális kultúra (vizuális kommunikáció) egészében.* Ábra: Sándor 2022, a Bálványos–Sánta tankönyvben látható táblázat alapkategóriáinak részbeni felhasználásával és kiegészítésekkel. Bálványos–Sánta 1997: 102

18. ábra. a) Dürer: *Fiatal mezei nyúl* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/44/Albrecht_D%C3%BCrer_-_Hare%2C_1502_-_Google_Art_Project.jpg

b) Schongauer: *Püünkösdi rózsza* <https://mek.oszk.hu/01600/01652/html/rozsa.jpg>

19. ábra. *Éneklő és zenélő angyalok a genti oltárról* https://hu.wikipedia.org/wiki/Genti_olt%C3%A1r#/media/F%C3%A1jl:Lamgods_open.jpg

Chagall: *Esküvő*, 1944 https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/64/Marc_Chagall%2C_The_Wedding%2C_1944_9_9_17_-_lacma_-_theater_%2825723371497%29.jpg

20. ábra. *Egy építészeti alkotás sokoldalú szemléltetése.* Notre Dame, Párizs.

A templom homlokzata <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/ab/Notre-DameI.jpg>

Részlet a homlokzatról, részlet a főkapu bélletéből, belső felvétel a főhajóról, a karzatot körülvevő dombormű részlete. Fotók Sándor Zsuzsa, 2008

Az egyik óriási rózsablak https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/77/Rozeta_Pary%C5%BC_notre-dame_chalger.jpg

21. ábra. Varga Imre: *Radnóti*. Fotók: Sándor Zsuzsa, 2003, Salgótarján

22. ábra. Radnóti Miklós portréfotója, 1940 körül. https://hu.wikipedia.org/wiki/Radn%C3%B3ti_Mikl%C3%B3s#/media/F%C3%A1jl:Radnoti1.jpg

A géppel írott szöveg és a kézirat forrása: Radnóti Miklós *Bori notesz*, Magyar Helikon, 1971.
Természetfotók, Sándor Zsuzsa, 2003-2007

23. ábra. Caravaggio *Szent Máté és az angyal* című festménye https://hu.wikipedia.org/wiki/Caravaggio#/media/F%C3%A1jl:The_Inspiration_of_Saint_Matthew_by_Caravaggio.jpg

Belerajzolt magyarázatok, digitális rajz és ppt animáció: Sándor Zsuzsa, 2015

24. ábra. Benozzo Gozzoli freskói a Palazzo Medici Riccardi kápolnájában <https://www.wikiwand.com/hu/Michelozzo>

József Attila: *Betlehemi királyok* (1929), a vers szövege: <http://magyar-irodalom.elte.hu/sulinet/igyjo/setup/portrek/jozsefa/betlehem.htm>

József Attila: *Betlehemi királyok* Zene: Tolcsvay László ének: Koncz Zsuzsa https://www.youtube.com/watch?v=TPjBsB2Ewks&ab_channel=KonczZsuzsa

József Attila - Kormorán: *Betlehemi királyok* https://www.youtube.com/watch?v=W-rd2ET59N8&ab_channel=cstoth92

25. ábra. Dürer: *Mária írisszel* https://en.wikipedia.org/wiki/Albrecht_D%C3%BCrer#/media/

Dürer mesterrajzai. Nagy gyeprésztlet https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f6/Albrecht_D%C3%BCrer_-_The_Large_Piece_of_Turf%2C_1503_-_Google_Art_Project.jpg

Írisz. <https://mek.oszk.hu/01600/01652/html/irisz.jpg> <https://www.wikiart.org/en/albrecht-durer/iris>

26. ábra. The Randomroutines művészcsoport: *Motívumkincs-túltermelés magánmitológia-építéshez*. Fotók: Sándor Zsuzsa, 2005

27. ábra. *Nagy kihalás* – hepening a piacon. <https://mojekatowice.pl/i,wielkie-wymieranie-happening-na-ryнку-zdjecia,200274,878657.html#lg=1&slide=1>

28. ábra. Kellie O'Dempsey: *Performansz rajz*. https://www.youtube.com/watch?v=3kJpq3gN_Ok&ab_channel=BlocMediaBrisbane